

JAVÍTÓKULCS**I. feladat**

- A.) Ha a domború felület irányából nézzük, két domború tükör alkot képet. A közelebbi kisebb görbületi sugarú, a távolabbi nagyobb görbületi sugarú. Mindkettőben kicsinyített, egyenes állású látszólagos kép keletkezik, a kisebb görbületi sugarú kisebb, a nagyobb nagyobb képet alkot. 1 p

Ha megfordítjuk, akkor két homorú tükör alkot képet. Ugyanarról a tárgyról a közelebbi felület alkot nagyobb, a távolabbi pedig kisebb képet. Mindkét kép fordított állású, kicsinyített. 1 p

B.)

- a.) A tárgy $x_1' = -3f$ távolságra van a lencsétől. A tükör látszólagos képe, mely $x_1' = -5f$ távolságra található, valódi tárgy a lencse számára 0,5 p

$$\frac{1}{x_2} - \frac{1}{x_1} = \frac{1}{f} \Rightarrow \beta = \frac{f}{f+x_1} \Rightarrow \frac{\beta'}{\beta''} = \frac{f+x_1''}{f+x_1'} = 2 \quad 0,5 p$$

- b.) A tükör az $A_1 B_1$ tárgyról, síkjára szimmetrikusan, $A_1' B_1'$ látszólagos képet alkot, amely valódi tárgy a lencse számára 0,5 p

Az ugyanazon síkban található tárgyakról a lencse $x_2 = \frac{f \cdot x_1}{f+x_1} = 1,5f$ távolságra alkot képet 0,5 p

$$\beta = \frac{f}{f+x_1} = -\frac{1}{2} \Rightarrow \text{Az ernyőn egyenlő nagyságú, a tárgynál kétszer kisebb,}$$

fordított állású, az optikai tengelyre szimmetrikusan elhelyezkedő két képet látunk. 0,5 p

- c.) A tárgy t idő alatt $s_1 = vt$ szakasszal távolodik el az optikai tengelytől, míg képe

$$s_2 = -\frac{s_1}{2} \text{ távolsággal. Így távolodási sebessége } v/2. \quad 0,5 p$$

Az ernyőn a két kép v sebességgel távolodik egymástól, függőleges irányban. 0,5 p

- C.) $B = 2$; $x_1 = -25 \text{ cm}$;

$$1/x_2 + 1/x_1 = 1/f$$

$$F = -50 \text{ cm}$$

$$|R| = 100 \text{ cm}$$

Ha vizet öntünk a tükörbe, a rendszer konvergenciája

$$C = 2C_{\text{lencse}} + C_{\text{tükör}}$$

$$C_{\text{lencse}} = (n_v - 1)/R = 1/3 \text{ dioptria}$$

0,5 p

0,5 p

0,5 p

0,5 p

$C_{\text{tükör}} = 2$ dioptria	0,5 p
$C = 8/3$ dioptria	0,5 p
A rendszer egy $f' = -37,5 \text{ cm}$ fókusz távolságú homorú tükörként viselkedik	
$x'_2 = 75 \text{ cm}$	1 p
$\beta' = 3$	0,5 p

II. feladat

- A.) A labda elénk fog leesni.
 Kezdetben a vonat és a labda vízszintes irányú sebessége megegyezett.
 Fékezéskor a vonat csökkenti a sebességét, tehát lemarad a labdához képest. 2 p
- B.) Az elejtett tárgy gyorsulása 0, a sebessége a repülőhöz képest szintén 0, azaz a repülőben ott marad, ahol elejtettük. 1 p
- C.) $a_1 = -\mu_1 g = -2 \text{ m/s}^2$ 1 p
 $d_2 = 8/9 d_1$
 $a_2 = -2,25 \text{ m/s}^2$ 2 p
 $F_{s1} = \mu_1(2mg - xmg)$ a kerekek és az úttest közötti súrlódási erő 1 p
 $F_{s2} = \mu_2 xmg$ a cipőtalp és az úttest közötti súrlódási erő 1 p
 $a_2 = \frac{F_{s1} + F_{s2}}{2m}$ 1 p
- $x = 0,5$ Tehát a motoros súlyának felével nyomja a talajt. 1 p

III. feladat

- A.) A macska gyorsulása: $a_1 = \frac{F - mg}{m}$ 1 p
 A rúd gyorsulása: $a_2 = \frac{F + Mg}{M}$ 1 p
 A macska $a_1 + a_2$ gyorsulással teszi meg az L utat t idő alatt:
 $L = \frac{1}{2} (a_1 + a_2) t^2$ $t = \sqrt{2mML / (m+M) F}$ 1 p
 Ez alatt a rúd s utat tesz meg lefele: $s = \frac{F + Mg}{F} \frac{m}{M + m} L$ 1 p
 A macska sebessége a rúd felső végénél: $v = a_1 t = \frac{F - mg}{m} \sqrt{2mML / (m+M) F}$ 1 p
 Ezután a macska $-g$ gyorsulással mozogva s utat tesz meg a kampóig
 $s = v^2 / 2g$ 1 p
 A minimális F erő, amivel hatnia kell a rúdra:
 $F = mg \left(\frac{m}{M} + 2 \right)$ 1 p
- B.) A mozgás ideje $t = 1000 \text{ s}$ 0,5 p
 Az egyenletes mozgás ideje $t_2 = 820 \text{ s}$ 0,5 p
 $D_1 = v_{1k} t_1 = v_{\max} t_1 / 2$ gyorsuló szakasz
 $D_2 = v_{\max} t_2$ egyenletes szakasz
 $D_3 = v_{3k} t_3 = v_{\max} t_3 / 2$ lassuló szakasz
 $D = D_1 + D_2 + D_3$ 1 p
 $v_{\max} = 21,97 \text{ m/s}$ 1 p